

Marmoutier Cartulaire blésois, 93

Nosse debebitis si qui eritis posteri nostri maioris scilicet habitatores monasterii sancti Martini, Constantium de Radenaco una cum filiis suis HUGONE et BERENGARIO expetisse censum de palatico molendini quod nobis vendidit filius Burchardi de Charesmo nomine Hilgodus, et Guitburgis, mater ipsius. Nam palus ejusdem molendini fixus erat in terra ipsius Constantii, censum tamen de illo reddere nunquam fuit consuetudinis. Idque iam dudum probabili fuerat ratione monstratum à Salomone de Lauarzino contra Niharnum de Monteaugeo, cum aliquando terra illa in ipsius Nihardi deuenisset feuum, nunquam scilicet fuisse consuetudinis pro palo illo reddere censum. Id actum est eo tempore quo molendinum ipsum tenebat Gualterius cognomento granarius, qui testis hinc nobis extitit idoneus, et hoc ita tunc fuisse probatum omni lege probare paratus. Nec solus quidem ipse, sed et omnes qui eundem molendinum hactenus tenuerunt, de palo illo censum non esse reddendum similiter asserunt. Et quidem census IIII^{or} denariorum de terra illa reddebatur, non tamen pro palatico sed pro motatico, hoc est pro eo quod ex ipsa terra prenditur ad opus excludere molendini illius. Cum ergo hunc ad palaticum uertere uoluisset ille Constancius, ad istum tandem res est deducta finem. Fulbertus de Lauarzino, qui censum illum motatici, dum esset in seculo, annis multis reddiderat, et nunc noster monachus factus erat, defendi fecit contra illum per quendam nostrum hominem, scuto et baculo cum campione ipsius Constantii decertantem, pro palo illo censum nec se unquam reddidisse, nec esse jure reddendum. Quod et ille uellet nollet quandoque recognovit, et omnem in perpetuum reclamationem illius palatici, superato in ipsa decertatione suo campione, guerpiuit, bellumque iniuste assumptum, prout placuisset Alberico de Monte aureo, sub cuius haec acta sunt iudicio, legaliter emendatum se spondit testibus istis.

Post ista cum filii Constantii contra iustitiam iam manifestissimam pro suo posse rebellarentur, facto sursus placito coacti sunt omnes tam scilicet Constantius ipse quam supra nominati duo filii eius, et adhuc tertius nomine Lisois, quicquid circa molendinum illum reclamauerant seu reclamabant in perpetuum guerpire ex toto, et guerpitionem suam sacramenti iuratione firmare, ut nichil unquam pertineat ad eos de molendino ipso uel de altero qui est iuxta ipsum, neque de exclusis eorum, neque de ulla re omnino quae fiat propter eos, illud tantum motaticum suum accipient, quod antiquitus accipiebant. et omnia prorsus ad molendinos pertinentia, ab uniuerfa reclamatione clamauerunt et iurauerunt perpetuo quantum ad ipsos manere quieta. Ad quod tamen ne se dicerent uiolentia potius quam iustitia cogi, satis oblatum prius illis est, ut si quicquam se iuris aut rectitudinis habere putabant, tota libertate monstrarent. Quod quia nullo modo ualerent, una cum uxore sua Constantius ipse et filii eius guerpitionem illam omnes sicut est soepius intimatum fecerunt. Ita pardonati sunt illis XXX solidi de emendatione supra memorati belli, et alii X de forisfacto Berengerii filii Constantii, qui occiderat molendinarium eorundem molendinorum. Acta sunt haec testibus istis.